

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲੈਂਟ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਫਸਟ ਅਪੀਲ 52-ਡੀ ਆਫ 1953

1957 Sept. 14th

ਟੋਰਟ- ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ- ਕੀ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਨੈਕਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ- ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ- ਦਾ ਮਤਲਬ- ਫੌਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵੰਡਣ ਦਾ ਫਰਜ਼- ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਪਣੇ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘਿਨਾਉਣੀ ਹਰਕਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵੰਡਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ (ਏ) ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਵਾਹਨ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਦਾ ਮਿਲਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜੋ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, (ਅ) ਇਹ ਡਰਾਈਵਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਇਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੀ. ਅਤੇ ਓ. ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਦ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ (1) ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਦ ਮੇਮੈਂਟ (2), 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗਯਾਨ ਦਾਸ ਜੈਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3, 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ 99-12-0 ਰੁਪਏ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਸੂਟ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਗਤ 50,000 ਰੁਪਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਟ ਫਾਰਮਾ ਕੰਪੇਰੀਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3, 1,987-8-0, ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਬਕਾਇਆ 'ਤੇ ਭਾਵ, ਰੁ. 40,000। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ। ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ (ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 3) ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵੰਡ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਢੰਗ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਕੇਸਵ ਦਿਆਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਰਾਧੇ ਮੇਹਨ ਲਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੇ . — ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਜੁਲਾਈ, 1953 ਦੇ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

(1) (1868-69) V.Bom.High Court Reports Appendix-A

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1913) 40 Cal. 391

ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨੰਬਰ 4 ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਧੀ ਹੈ- ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1 (ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ) ਦੇ ਮਿਲਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 2 (ਸੋਹਨ ਚੰਦ) ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਖੜਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਫੌਜੀ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ 27 ਸਤੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਸੂਟ ਨੂੰ ਫਾਰਮਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ) ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਨੈਕਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।, ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਏ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਵਾਏ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਡਰਾਈਵਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਭੱਜਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ।

ਮੁਦਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨੈਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਟਰੱਕ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, . ਇਸਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਟਾਊਨ ਹਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਵੱਲ ਫੌਜੀ ਵਾਹਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੱਡੀ ਨੇਵਲਟੀ ਸਿਨੇਮਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਤੰਵਰ ਸ਼ਰਮਾ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ. *1, ਇਕ ਫੌਜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਰੱਕ ਛਾਉਣੀ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਨ ਵੰਡਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2, ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਟਰੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਨ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨੈਕਰਾਂ ਦੇ ਤਸੱਦਦ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਭੇਜਨ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਭੱਜਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਫੌਜੀ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਪੀ. ਅਤੇ ਓ. ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।), ਜਿਸ ਦਾ ਹੈੱਡ-ਨੋਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ-

"ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 300(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1, ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 32, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

(1) "ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹੀ ਉਪਾਅ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1858, ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।

(1) (1868-69) V. Bomb.High Court Reports Appendix A.

ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ 1858 ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਛੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਗੀ..... ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈਂਡ-ਨੋਟ ਤੋਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੌਂਪਣਾ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ 'ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਬਾਰਨੇਸ ਪੀਕੋਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਦ ਮੋਮੈਂਟ (1), ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1913) 40 Cal. 391.

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਸਰਕਲ ਦੇ ਉਸੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਖਾਣੇ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ (ਏ) ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, (ਬੀ) ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਰਾਈਵਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਿਫੈਂਸ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਇਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭੇਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੰਮ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤਿਕਾ-ਏ ਦੇ ਪੰਨੇ 14 ਅਤੇ 15 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ-

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਅਧੀਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਮਲਾਹ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਲਮ ਲਈ, ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਤਕਨੀਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਫਾਰਮਾ ਕੰਪਰੀਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ-ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈਆਂ ਤੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਦੀ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ --ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ..

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ